

LOHJA
VAHERMAN KURSSIKESKUKSEN RANTA-
ASEMAKAAVA
LUONTOINVENTOINTI

Jouko Sipari

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	3
MENETELMÄT	3
TULOKSET	4
1. Kurssikeskuksen alue	4
2. Kurssikeskuksen pohjoispuolen metsä	5
3. Kinnaslammen laskuoja	6
4. Kinnaslammen kaakkoispuolen korpi	7
5. Kinnaslammen pohjoispuoli	8
6. Kinnaslammen länsipuoli	9
7. Kurssikeskuksen tien eteläpuoli	10
8. Eteläosan rantametsä	11
9. Kurssikeskuksen ranta	12
10. Suunnittelun alueen keskiosan lahti	13
11. Suunnittelun alueen eteläosan ranta	14
JOHTOPÄÄTÖKSET	15

LIITTEET

Kansikuva: Vaherman loma- ja kurssikeskuksen pihapiiriä länteen päin kuvattuna.

JOHDANTO

Vaherman loma- ja kurssikeskuksen alueella Lohjalla (LIITTEET, Kartta 1. koko tilan alue) tehtiin maankäyttö- ja rakennuslain mukainen luonto- ja maisemainventointi maaliskuu- elokuussa 2018. Työssä inventoitiin suunnittelualueen luonnonsuojelulain 29§ mukaiset suojellut luontotyypit, metsälain 10§ mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt, vesilain 15a§ ja 17a§ tarkoittamat pienvedet sekä muut arvokkaat kohteet. Suunnittelualueen eläin- ja kasvilajiston inventoinnissa arvioitiin uhanalaisten lajien (Luonnonsuojelulaki 46§) ja erityistä suojelua tarvitsevien lajien (LSL 47§) sekä luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien esiintymisalueiksi sopivia kohteita.

Lajistoa koskeva selvitystyö keskittyi kasvistoon, linnustoon sekä mahdollista liito-oravan (*Pteromys volans*) esiintymistä suunnittelualueella. Muu lajisto ja muut mahdolliset luontoarvot, joilla voisi olla merkitystä alueen maankäyttöä suunniteltaessa, käytiin läpi kasvistaselvityksen yhteydessä. Suunnittelualueen maaperä- ja vesiolosuhteita arvioitiin kunkin alueen ekologiaa ja käytettävyyttä silmällä pitäen.

TUTKIMUSMENETELMÄT

Suunnittelualueen lajisto tutkittiin kartoittamalla alue systemaattisesti läpi osa-alueittain (LIITTEET, Kartta 2.) useita kertoja vuoden 2018 aikana. Lajiston lisäksi kartoituksen yhteydessä tutkittiin alueelta myös mahdolliset rauhoitettavat tai suojelua vaativat biotoopit sekä mahdolliset uhanalaisille lajeille soveltuvat elinympäristöt, merkittävät maisemakokonaisuudet sekä mahdolliset muut arvokkaat luontotekijät sekä arvioitiin alueen maaperä- ja vesiolosuhteita ekologiselta ja maankäytön suunnittelun kannalta.

Liito-oravan mahdollista esiintymistä tai merkkejä esiintymisestä suunnittelualueella seurattiin maaliskuussa 2018 tarkastamalla erityisesti kaikille lajille mahdollisesti sopivat elinympäristöt.

Kasvi-inventoinnit tehtiin systemaattisesti kartoittaen kasvilajisto biotooppityypeittäin kesä-heinäkuussa. Ensimmäinen linnuston kartoitus alueella tehtiin toukokuussa, toinen kesäkuun alussa ja kolmas kasvi-inventoinnin yhteydessä heinäkuussa. Linnustoarvioinnit tehtiin eri vuorokauden aikoina toukokuussa, kesäkuussa ja heinäkuun alussa. Kasvi-inventointien yhteydessä seurattiin myös lintuja.

Havainnot ja arviot kirjattiin systemaattisesti ylös havainnointipaikalla. Maastotöiden yhteydessä on kerätty suunnittelualueesta myös kuva-aineisto, jota on käytetty hyväksi inventoinnin tulosten kokoamisessa sekä raportin laadinnassa. Raportissa on esitelty inventoinnin tulosten lisäksi tulosten perusteella tehdyt suositukset osa-alueittain maankäytön suunnittelua varten.

TULOKSET

1. Kurssikeskuksen alue (LIITTEET, Kartta 2.)

Vaherman loma- ja kurssikeskuksen pihapiiri on täysin muokattua kulttuuribiotooppia hiekkateineen, istutuksineen ja nurmikenttineen (kansikuva, Kuva 1.). Voimakkaasti kuluneessa rantavyöhykkeessä on säilynyt osittain alkuperäislajistoa, joka indikoi kuivaa (VT) ja paikoin tuoretta kangasta (MT, MaT) (Kuva 2.). Rantavyöhykkeessä todettiin runsaasti kulttuuribiotoopeille tyypillistä lajistoa, joka on levinnyt rannoille pihapiirin puutarhajätteiden mukana (Kuva 3.). Pihapiirin harva puusto koostuu lähinnä iäkkäistä kuusista ja männyistä, rannan tuntumassa puusto on mäntyvaltaista, sekapuuna jonkin verran kookkaita koivuja (Kuva 3.). Kolopuita todettiin vähän, yhdessä pohjoisrajan kookkaassa koivukelossa todettiin useita pesäkoloja mutta kolot todettiin asumattomiksi. Rannan vanhoissa ranta-aitoissa todettiin oravan, talitiaisen ja leppälinnun pesinnät, joten aitat toimivat ”kolopuina” (Kuva 4.).

Kuva 1. Vaherman pihapiiriä lännestä kuvattuna. Etualalla päärakennus.

Kuva 2. Rantametsää pihapiirin länsipäässä. Kuvan alueella todettiin rakennuksen kivijalka.

Kuva 3. Kurssikeskuksen venerannan rantametsää, johon on kärrätty puutarhajätteitä.

Kuva 4. Pihapiirin rantamökkejä lännestä kuvattuna.

Osa-alueella ei todettu liito-oravaa, merkkejä liito-oravan oleskelusta alueella. Alue ei myöskään sovellu erityisen hyvin liito-oravan elinympäristöksi (direktiivin IV(a) laji). Alueella todettiin oravan pesimäreiviä. Muista alueen nisäkkäistä todettakoon rusakko ja kettu.

Alueen lintulajisto todettiin tavanomaiseksi kulttuuribiotoopeille tyypilliseksi lajistoksi (esim. harmaasiippo, leppälintu, talitiainen, västäräkki, mustarastas ja peippo). Uhanalaisia lintulajeja ei todettu.

Alueen kasvilajisto todettiin monipuoliseksi mutta tavanomaiseksi kangasmetsien ja kulttuuribiotooppien lajistoksi. Myös istutettuja lajisto todettiin monipuoliseksi. Rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja ei todettu.

Suositus. Alueella ei todettu rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja, uhanalaisia lintulajeja tai uhanalaisille lajeille (direktiivin IV(a) lajit) soveltuvia elinympäristöjä, muita luontoarvoja tai sellaisia luontotekijöitä, jotka olisi erityisesti huomioitava maankäytön suunnittelussa.

2. Kurssikeskuksen pohjoispuolen metsä (LIITTEET, Kartta 2.)

Kurssikeskuksen pohjoispuolella on metsäalue, joka on kumpuilevaa glasifluviaalista sedimenttimaata (hietaa, hiesua ja alavimmilta osiltaan paikoin myös savea). Puusto alueella on harvennettua kuusivaltaista sekametsää. Kumpareiden lakialueilla todettiin sekapuuna runsaammin mäntyä, ja notkelmat todettiin lähes puhtaiksi kuusimetsiksi. Aluetta on hakattu ja alueella on leveitä ajouria. (Kuvat 5.- 7.). Hienojakoinen, paikoin savinen maaperä on hieman ravinteikkaampaa, jonka vuoksi alueen metsät ovat lehtomaista kangasta (OMT) ja notkelmista paikoin lehtoa (OMaT) (Kuva 8.).

Kuva 5. Kuvassa länsiosan harvennettua mäkiäluetta (OMT) maaliskuussa 2018.

Kuva 6. Osa-alueelle tyypillistä kuusivaltaista keski-ikäistä sekametsää (OMT).

Kuva 7. Osa-alueen metsät ovat talousmetsää. Kuva osa-alueen pohjoisosasta.

Kuva 8. Alavimmissa länsiosissa todettiin paikoin mm. valkovuokkoa (OMaT -lehtoa).

Osa-alueen lounaiskulmassa on pienialainen soranottoalue, jonka lajisto todettiin tavanomaiseksi kulttuuribiotooppien lajistoksi. Kulttuuribiotoopeille tyypillistä lajistoa todettiin myös

metsäkoneiden ajourissa. Lehtomaisen kankaan ja lehdon lajisto todettiin monipuoliseksi, alueen lounaisosassa todettiin mm. valkovuokkoa. Kokonaisuudessaan kasvilajisto todettiin kuitenkin tavanomaiseksi, rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja ei todettu.

Osa-alueella ei todettu liito-oravaa, merkkejä liito-oravan oleskelusta alueella eikä liito-oravalle sopivaa elinympäristöä. Osa-alueen lintulajisto todettiin tavanomaiseksi (mm. pajulintu, peippo, mustarastas, punarinta, sepelkyyhky, varis ja vihervarpunen). Uhanalaisia lintulajeja ei todettu.

Suositus. Alueella ei todettu rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja, uhanalaisia lintulajeja tai uhanalaisille lajeille (direktiivin IV(a) lajit) soveltuvia elinympäristöjä, muita luontoarvoja tai sellaisia luontotekijöitä, jotka olisi erityisesti huomioitava maankäytön suunnittelussa.

3. Kinnaslammen laskuoja (LIITTEET, Kartta 2.)

Suunnittelualueen keskiosassa on korpinotkelma ja täysin ojitettu puro, joka johtaa Kinnaslammeesta Vahermanjärven pieneen lahdellaan suunnittelualueella (Kuvat 9. ja 10.). Ojan vesi on hyvin ruskeaa ja ojan pohjalle on muodostunut paksuhko humuskerros. Koko kapea, pääasiassa nuorta kuusta kasvava kapea korpinotkelma on käytännössä valtaojaa läjityspenkkoinen. Notkelman eteläpäässä on pienialainen tulva-alue, jonka läpi valtaoja kulkee. Tulva-alueella todettiin lajistoltaan tyypillinen korpikuusikko mutta tulva-alueen läpi vedetyn ojan vuoksi korpi on varsin kuiva eikä ole enää täysin luonnontilainen (Kuva 11.). Korpinotkelman keskiosan yli kulkee metsäkoneen ajoura (Kuva 12.).

Kuva 9. Kinnaslammeesta lähtevä puro on kokonaan kaivettu ojaksi. Kuva pohjoisosasta.

Kuva 10. Oja laskee Vahermanjärven pieneen lahteen suunnittelualueella. Lahti taustalla.

Kuva 11. Puronvarren kuivunutta korpea heti kurssikeskukseen johtavan tien pohjoispuolella.

Kuva 12. Ajoura ojitetun puron yli puron keskiosissa. Kuvaussuunta länteen.

Kinnaslammen laskuoja johtaa Vahermanjärven pieneen lahteen suunnittelualueella. Kinnaslammen pohjoispuolen melko laajat suot on ojitettu ja vedet johdettu Kinnaslampeen, joka on soiden

valumavesien rehevöittävä eu-dystrofinen vesi. Kinnaslammeesta vedet kulkevat ojaa pitkin edelleen Vahermanjärven länsipään pieneen lahteen, joka on liettynyt ja rehevöitynyt eu-dystrofinen vesi (Kuva 28.). Vahermanjärvi on muulta osin suunnittelualuetta selvästi oligotrofinen mutta järven vesi on varsin ruskeaa ilmeisesti juuri ojitusten ansiosta. Vahermanjärven humus- ja ravinnerasituksen pienentämiseksi Kinnaslammen laskuojaan olisi hyvä rakentaa perättäiset saostusaltaat kurssikeskuksen tien pohjoispuolelle esim. tien läheisyydessä olevaan pieneen korpeen.

Korpinotkelman lintulajisto todettiin tavanomaiseksi havumetsien lajistoksi (esim. punarinta, mustarastas, peippo, vihervarpunen, käpytikka). Uhanalaisia lintulajeja ei todettu. Korpinotkelmassa ei todettu liito-oravaa, merkkejä liito-oravan oleskelusta alueella eikä alue sovellu liito-oravan elinympäristöksi.

Notkelman kasvilajisto todettiin tavanomaiseksi ja melko niukaksi. Oja ja ojan penkat todettiin laajalti kasvittomaksi humusmaaksi, paikoin tuoreeksi kankaaksi (MT) jonka lajisto indikoi korpimaisuutta. Valtaojan alajuoksun tulvakorven kasvilajisto indikoi korpimaista tuoretta kangasta (MT) ja paikoin sarakorpea. Lähinnä paikallistietä tulvakorpeen on levinnyt myös kulttuuribiotoopeille tyypillistä lajistoa. Osa-alueen kasvilajisto todettiin tavanomaiseksi kangasmetsien ja niukkaravinteisten korprien lajistoksi, joukossa myös kulttuuribiotooppien lajistoa. Rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja ei todettu.

Suositus. Alueella ei todettu rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja, uhanalaisia lintulajeja tai uhanalaisille lajeille (direktiivin IV(a) lajit) soveltuvia elinympäristöjä, muita luontoarvoja tai sellaisia luontotekijöitä, jotka olisi erityisesti huomioitava maankäytön suunnittelussa. Kinnaslammen laskuojan alajuoksulle olisi hyvä rakentaa kaksi saostusallasta Vahermanjärven humus- ja ravinnekuormituksen pienentämiseksi.

4. Kinnaslampi (LIITTEET, Kartta 2.)

Kinnaslampi on mutapohjainen, sararahkareunainen eu-dystrofinen lampi, jonka vesi on hyvin ruskeaa (Kuva 13.). Lammen ympäristön soita ja suoperäisiä metsiä on ojitettu ja niiden vedet on johdettu Kinnaslampeen, jonka vuoksi rantahetteikön kasvilajisto indikoi lievää rehevöitymistä (mm. järviruokoa todettiin ojien suilla). Kinnaslammen rantoja ympäröi muutaman kymmenen metrin levyinen kosteapohjainen tuoreen kankaan (MT) ja rantarämeen vyöhyke. Lammen kaakkoispuolella rämealue levenee laajaksi kosteapohjaiseksi soiseksi metsäksi. Puusto tältä alueelta on hakattu pois ja siinä kasvaa nuorta kuusitaimikkoa. Kinnaslammen veden pintaa on laskettu, jonka vuoksi rantoja kiertävä räme on pitkälle kuivunut ja metsittymässä (Kuva 14.). Kinnaslampea ja Kinnaslammen lähiympäristöä ei voi pitää täysin luonnontilaisena. Lammen itärannalla on kesämökki pihapiireineen. Liito-oravainventoinnin yhteydessä maaliskuussa todettiin lammen etelärannan rantahetteikössä sula kohta, jota mahdollisesti majava on muokannut (Kuva 14.). Sula kohta todettiin mutaiseksi ja myllätyksi mutta mudasta ei todettu purkautuvaa vettä.

Lammella todettiin alkukesästä lepäilevä joutsenpari mutta ei pesintää (Kuva 16.). Lammella ei todettu vesilintuja eikä kahlaajia inventointien yhteydessä. Lammen rannalla todettiin ajoittain västäräkkejä mutta ei muita rantojen tyyppilajeja. Rämevyöhykkeen linnusto todettiin tavanomaiseksi kangasmetsien lajistoksi. Uhanalaisia lintulajeja ei alueella todettu.

Kinnaslammen alueella ei todettu liito-oravaa, merkkejä liito-oravan oleskelusta alueella eikä liito-oravalle soveliaita elinympäristöjä. Kasvilajisto Kinnaslammen alueella todettiin monipuoliseksi mutta tavanomaiseksi. Rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja ei todettu.

Suositus. Alueella ei todettu rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja, uhanalaisia lintulajeja tai uhanalaisille lajeille (direktiivin IV(a) lajit) soveltuvia elinympäristöjä, muita luontoarvoja tai sellaisia luontotekijöitä, jotka olisi erityisesti huomioitava maankäytön suunnittelussa.

Kuva 13. Kinnaslampi on eu-dystrofinen vesi, jota lähisoiden ojitukset ovat rehevöittäneet.

Kuva 14. Kinnaslammen ympäristö on MT-kangasta ja paikoin rämettä (kuva etelärannasta).

Kuva 15. Lammen etelärannan hetteikössä todettiin sula kohta mutta ei purkautuvaa vettä.

Kuva 16. Lepäilevä joutsenpari lammen pohjoisrannan ruoikossa, lähellä valtaoijan suuta.

5. Kinnaslammen pohjoispuoli (LIITTEET, Kartta 2.)

Kinnaslammen pohjoispuolen osin soistunut metsäalue (MT -kangasta) todettiin paikoin rämeeksi ja paikoin korveksi. Puustoltaan alue todettiin keski-ikäiseksi tai sitä nuoremaksi kuusi- ja mäntymetsäksi. Alue on ojitettu eikä ole luonnontilainen. Metsä on tasaikäistä talousmetsää.

Osa-alueen linnusto todettiin tavanomaiseksi kangasmetsien lajistoksi. Uhanalaisia lintulajeja ei alueella todettu. Alueella ei todettu liito-oravaa, merkkejä liito-oravan oleskelusta alueella eikä liito-oravalle soveliaista elinympäristöä.

Kasvilajisto alueella todettiin melko niukaksi ja tavanomaiseksi kangasmetsien, rämeiden ja korprien lajistoksi. Rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja ei todettu.

Suositus. Alueella ei todettu rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja, uhanalaisia lintulajeja tai uhanalaisille lajeille (direktiivin IV(a) lajit) soveltuvia elinympäristöjä, muita luontoarvoja tai sellaisia luontotekijöitä, jotka olisi erityisesti huomioitava maankäytön suunnittelussa.

6. Kinnaslammen länsipuoli (LIITTEET, Kartta 2.)

Kinnaslammen ja valtatie välinen alue on loivaprofiilista sedimenttimaata (Kuva 17.). Korkeimmat alueet osa-alueen keskiosassa ovat osin sedimenttimaalajien peittämiä kalliokumpareita ja alavammat alueet loivasti kumpuilevia sedimenttimaata ja moreenia. Keskiosan kumpareet ja niiden ympäristö todettiin mäntyvaltaisiksi MT-kankaiksi ja alavimmat alueet kuusivaltaisiksi MT-kankaiksi. Osa-alueen eteläosa on kokonaan avohakattu ja pohjoisosastakin suurin osa (Kuvat 17. ja 18.). Hakkuuaukeilla todettiin paikoin nuorta koivuvesaikkua. Osa-alueen keskelle jäävän korkeahkon kumpareen sekä pohjoisosan metsät ovat keski-ikäistä harvennettua mäntymetsää (MT) (Kuvat 19. ja 20.).

Kuva 17. Osa-alueen eteläosan hakkuuaukea kurssikeskukselle johtavalta tieltä kuvattuna.

Kuva 18. Osa-alueen pohjoisosaa. Kuvattu liito-oravainvoinnin yhteydessä Kärköläntieltä.

Kuva 19. Osa-alueen keskiosan kumpareen harvennettua MT-männikköä (maaliskuu 2018).

Kuva 20. Pohjoisosan harvennettua MT-männikköä.

Osa-alueen kasvilajisto todettiin tavanomaiseksi ja melko niukaksi tuoreiden kankaiden lajistoksi. Keskiosan kumpareen korkeimmissa osissa todettiin myös kuivan kankaan (VT) tyyppilajistoa. Alueen kasvilajisto todettiin tavanomaiseksi. Uhanalaisia kasvilajeja ei todettu.

Osa-alueen lintulajisto todettiin tavanomaiseksi kuivien kangasmetsien sekä hakkuuaukeiden lajistoksi (mm. peippo, pajulintu, lehtokerttu, punakylkirastas, metsäkirvinen). Loppukesästä alueella kierteli pikkukäpylintuja ja kalliokumpareen männikössä todettiin käen reviiri. Uhanalaisia lintulajeja alueella ei todettu.

Alueella ei todettu liito-oravaa, merkkejä liito-oravan oleskelusta alueella eikä liito-oravalle soveliaista elinympäristöä.

Suositus. Alueella ei todettu rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja, uhanalaisia lintulajeja tai uhanalaisille lajeille (direktiivin IV(a) lajit) soveltuvia elinympäristöjä, muita luontoarvoja tai sellaisia luontotekijöitä, jotka olisi erityisesti huomioitava maankäytön suunnittelussa.

7. Kurssikeskuksen tien eteläpuoli (LIITTEET, Kartta 2.)

Kurssikeskukselle johtavan tien eteläpuoli on siemenpuuasentoon hakattua tuoretta kangasta (MT), jonka nuori puusto koostui pääosin koivuista ja koivutaimikosta (Kuva 21.). Alavampien alueiden kasvilajisto indikoi lehtomaista kangasta (OMT). Alueella on paljon tiestöä, polkuja ja rakennelmia (mm. uimakoppi, varasto ja leikkikenttä) sekä joitakin kuivuneita allikoita (Kuva 22.). Lähempänä rantaa metsäpohja todettiin hyvin kuluneeksi. (Kuva 23.). Allikoiden alueilla oli todettavissa kuusien lisäksi myös kookkaita haapoja ja koivuja. Korkeampien maastokohtien puusto oli mäntyvaltaista. Lähinnä allikoiden ympäriltä todettiin muutamia kolopuita, jotka todettiin asumattomiksi.

Alueen kasvilajisto todettiin monipuoliseksi mutta tavanomaiseksi kulttuuribiotooppien, kangasmetsien ja lehtomaisten kankaiden lajistoksi. Rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja ei todettu. Alueella ei todettu liito-oravaa, merkkejä liito-oravan oleskelusta alueella tai liito-oravalle soveliaita elinympäristöjä.

Osa-alueen linnusto todettiin tavanomaiseksi kangasmetsien ja pensaikkojen lajistoksi (mm. peippo, pajulintu, lehtokerttu, mustarastas, käpytikka, vihervarpunen, punarinta ja punakylkirastas). Uhanalaisia lintulajeja ei todettu.

Suositus. Alueella ei todettu rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja, uhanalaisia lintulajeja tai uhanalaisille lajeille (direktiivin IV(a) lajit) soveltuvia elinympäristöjä, muita luontoarvoja tai sellaisia luontotekijöitä, jotka olisi erityisesti huomioitava maankäytön suunnittelussa.

Kuva 21. Osa-alueelle tyypillistä harvaa MT- ja OMT -männikköä, aluspuuna kuusta ja koivua.

Kuva 22. Osa-alueen eteläpäässä, allikoiden ympärillä kasvoi isompia haapoja ja koivuja.

Kuva 23. Kulunutta metsäpohjaa osa-alueen itäosassa, lähellä Vahermanjärven rantaa.

Kuva 24. Vahermanjärven kulunutta rantametsää (VT/CT -kangasta).

8. Eteläosan rantametsä (LIITTEET, Kartta 2.)

Suunnittelualan eteläosan ranta-alue on pienien niemien ja lahdelmien kirjomaa hienojakoista sedimenttimaata. Alueen rantametsät ovat olleet tiiviissä käytössä (mm. veneranta, leikkikenttä ja nuotiopaikka), jonka vuoksi kenttäkerros on hyvin kulunut (Kuvat 23. ja 24.). Alueella todettiin myös jälkiä metsäpalosta. Niukahkon kenttäkerroslajiston perusteella rannan hiekka- ja hietamaat ovat olleet kuivaa kangasta (VT-, paikoin CT -kangasta).

Osa-alueen kasvilajisto todettiin tavanomaiseksi kangasmetsien ja kulttuuribiotooppien lajistoksi. Rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja ei todettu. Alueen lintulajisto todettiin tavanomaiseksi kangasmetsien lajistoksi eikä uhanalaisia lintulajeja todettu. Alueella ei todettu liito-oravaa tai merkkejä liito-oravan oleskelusta alueella eikä alueella todettu liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä.

Suositus. Alueella ei todettu rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja, uhanalaisia lintulajeja tai uhanalaisille lajeille (direktiivin IV(a) lajit) soveltuvia elinympäristöjä, jotka olisi erityisesti huomioitava maankäytön suunnittelussa. Alueen kulunut maaperä on hienojakoista sedimenttimaata rantaan asti. Alueen rakentamisessa ja käytössä tulisi ottaa huomioon tällaisen maaperän eroosioherkkyys erityisesti, koska kasvillisuus on kulunut pois. Tämän vuoksi alueen rakentaminen ja käyttö tulisi suunnitella niin, ettei eroosiovaurioita alueella pääse syntymään.

9. Kurssikeskuksen ranta (LIITTEET, Kartta 2.)

Ranta suunnittelualueen keskiosan pieneltä lahdelta itään on varsin suora ja avoin (Kuva 28.). Rannan itäpäässä suunnittelualueen rajalla on pieni lahti, jossa on rantasauna. Lahden rantaa on jonkin verran rakennettu (Kuva 25.). Rantaterassi on sorarantaa, jossa on runsaasti pientä kiveä (Kuva 26.). Rantaterassi on viitisen metriä leveä, pienissä lahdelmissa hieman leveämpi ja laskee järven puolella jyrkästi. Ilmeisesti järven laskun seurauksena rannassa on korkeahko, selkeä rantatöyräs. Vesi on varsin ruskeaa ojitetuilta soilta tulevan humuspitoisen veden vuoksi. Niukka vesikasvilajisto indikoi oligotrofisuutta mutta rantalajisto indikoi selvää ravinteisuuden kasvua (mm. järviruokoa oli todettavissa moni paikoin harvana kasvustona) (Kuvat 26. ja 27.). Lännempänä, lähellä suunnittelualueen keskiosan lahtea oli todettavissa mutaisuutta ja ranta- ja vesikasvilajisto indikoivat dys-oligotrofisuutta.

Niukka ranta- ja vesikasvilajisto todettiin tavanomaiseksi oligotrofisten ja dys-oligotrofisten vesien lajistoksi. Uhanalaisia kasvilajeja ei todettu. Rannan lintulajisto todettiin tavanomaiseksi karujen järvien lajistoksi (kalalokki, kalatiira, västäräkki), jotka joko ruokailivat tai lepäilivät ranta-alueella. Uhanalaisia lintulajeja ei todettu. Osa-alueella todettiin rantasipin reviiri.

Suositus. Alueella ei todettu rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja, uhanalaisia lintulajeja tai uhanalaisille lajeille (direktiivin IV(a) lajit) soveltuvia elinympäristöjä, muita luontoarvoja tai sellaisia luontotekijöitä, jotka olisi erityisesti huomioitava maankäytön suunnittelussa.

Kuva 25. Osa-alueen itäpään pieni lahti on Vaherman saunarantaa.

Kuva 26. Leveähkö rantaterassi on kivistä sorarantaa.

Kuva 27. Rantojen järviruoko indikoi ravinteisuuden kasvua. Kuvaussuunta länteen.

Kuva 28. Länsiosa on kulunut aiemman rannan käytön vuoksi. Kuvaussuunta itään.

10. Suunnittelualueen keskiosan lahti (LIITTEET, Kartta 2.)

Lahdelma rantaviivan keskiosassa on matala ja kivinen ja mutapohjainen (Kuva 27.).

Kinnaslammelta tulevaa laskuojaa pitkin on lahdelle kertynyt paksu humusliete, jonka ansiosta lahden kasvilajisto indikoi eu-dystrofisuutta (lahdella todettiin mm. ulpukkaa, lummetta, uistinvitaa ja siimapalpakkoa). Rantavyöhykkeessä todettiin runsaana jouhisaraa, joukossa mm. pullosaraa ja järviruokoa (Kuva 28.). Lahti on matala ja lahden kivikossa todettiin kolmen kalalokkiparin pesintä (Kuva 29.). Vesi lahdella on varsin ruskeaa.

Kuva 27. Suunnittelualueen keskiosan pieni lahti kalalokin pesimäkivikoineen.

Kuva 28. Lahden perukka on rehevöitynyt ja mutapohjainen.

Kuva 29. Kalalokin poikanen pesäkivellä.

Kuva 30. Kuva lahden perukasta etelään.

Ranta- ja vesikasvilajisto todettiin tavanomaiseksi dystrofisten ja eu-dystrofisten vesien lajistoksi. Uhanalaisia kasvilajeja ei todettu. Lahden alueella todettiin västäräkki, saalislentoja tekevä kalatiira sekä pesivänä kalalokki (kolme paria). Uhanalaisia lintulajeja ei todettu.

Suositus. Alueella ei todettu rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja, uhanalaisia lintulajeja tai uhanalaisille lajeille (direktiivin IV(a) lajit) soveltuvia elinympäristöjä, muita luontoarvoja tai sellaisia luontotekijöitä, jotka olisi erityisesti huomioitava maankäytön suunnittelussa. Lahden mataluuden ja kivikkoisuuden vuoksi lahden alue ei sovellu rantarakentamiseen erityisen hyvin. Lisäksi lahden kivillä pesii pieni kalalokkikolonia (laji ei ole uhanalainen). Em. syistä lahden alue olisi hyvä jättää nykytilaansa.

11. Suunnittelualueen eteläosan ranta (LIITTEET, Kartta 2.)

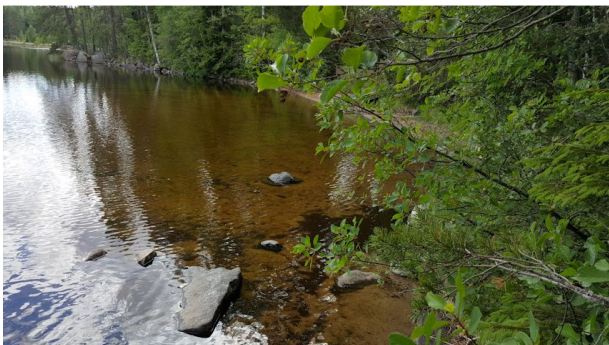
Suunnittelualueen eteläisin ranta keskiosan pienestä lahdesta suunnittelualueen etelärajalle on lahdelmien ja pienien niemien kirjomaa hietapitoista hiekkarantaa (Kuva 33.). Rantaviivan pienet niemet ovat kivisempiä kuin lahdelmat (Kuva 31.). Rannan pohjoisin osa on kallioisempaa ja kivisempää (Kuvat 31. ja 32.) Matala rantaterassi on paikoin parikymmentä metriä leveä ja lähes kasviton koko matkalta (Kuva 33.). Rantaterassi on leveämpi pohjoisosassa kuin etelämpänä. Pohjoisosan pienessä lahdelmassa on yleinen veneranta (Kuva 31.). Vesi rannassa on lievästi ruskeaa, niukka rantaterassin vesikasvillisuus indikoi oligotrofista vettä. Rantapenger on paikoin jyrkkä ilmeisesti aaltojen ja jään aiheuttaman rantaeroosion vuoksi. Rannan hienojakoinen sedimenttimaa on altis eroosiolle, koska rannan kasvipeite on kulunut pois (Kuva 34.).

Kuva 31. Venevalkama eteläosan pienessä poukamassa. Takana kivinen pieni niemi.

Kuva 32. Eteläosan rannan pohjoispää polveilee kivisempänä ja kallioisempana kuin muu ranta.

Kuva 33. Poukamat ovat hiekkapohjaisia. Vesikasveja todettiin etelärannalla niukasti.

Kuva 34. Rantojen voimakas kuluminen lisää eroosioriskiä rantavyöhykkeessä.

Niukka ranta- ja vesikasvilajisto todettiin tavanomaiseksi oligotrofisten vesien lajistoksi (mm. nuottaruoho, ruskoärviä ja ahvenvita). Uhanalaisia kasvilajeja ei todettu. Rantavyöhykkeellä todettiin inventointien yhteydessä ruokailevia ja lepäileviä kalalokkeja ja kalatiiroja sekä rantasipin reviiri

Suositus. Alueella ei todettu rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja, uhanalaisia lintulajeja tai uhanalaisille lajeille (direktiivin IV(a) lajit) soveltuvia elinympäristöjä tai muita luontoarvoja, jotka olisi erityisesti huomioitava maankäytön suunnittelussa. Eteläosan sedimenttirannat ovat kuluneet ja eroosioherkkiä. Rantojen mahdollinen rakentaminen ja käyttö tulisi suunnitella ja keskittää niin, että rantapenikka ja rantatöyräs välttyisivät mahdollisimman tarkasti eroosiolta.

JOHTOPÄÄTÖKSET

Suunnittelualueella ei todettu rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja, uhanalaisia lintulajeja tai uhanalaisille lajeille (direktiivin IV(a) lajit) soveltuvia elinympäristöjä tai muita luontoarvoja, jotka olisi erityisesti huomioitava maankäytön suunnittelussa. Kinnaslammen laskuojaan tulisi tehdä kaksi saostusallasta laskuojan humuspitoisille vesille Vahermanjärven humus- ja ravinnerasituksen vähentämiseksi. Suunnittelualueen eteläosan sedimenttirantojen mahdollisessa rakentamisessa ja käytössä tulisi huomioida rantojen eroosioherkkyys.

Tampereella 07.10. 2018

Jouko Sipari

Jouko Sipari tmi

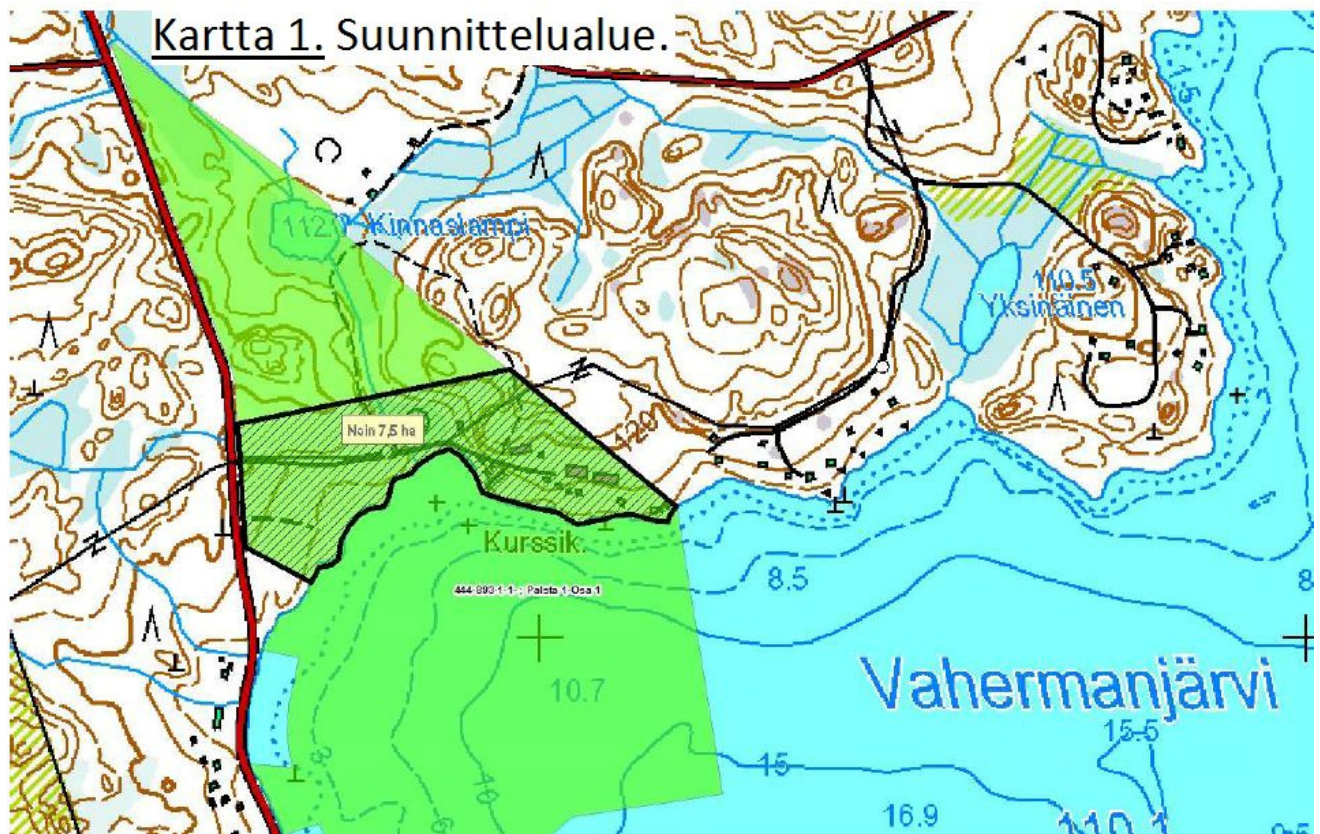
Katajikonkatu 1 F 19

33820 Tampere

jouko.sipari@saunalahti.fi

p. 040 - 70 44 750

LIITTEET

Ranta-asemakaavoitettavaksi tarkoitettu alue osoitettu vinorasterilla. Kaavoitettavan alueen suuruus noin 7,5 hehtaaria. Vihreällä merkinnällä osoitettu Metsähallituksen hallinnassa oleva alue 444-893-1-1.

Suunnittelualuetta laajennettiin työn alkuvaiheessa koskemaan koko tilan maa-aluetta.

Kartta 2. Suunnittelualueen biotoopit.

